

חשבוונאות פיננסית ב' שיעור 2

אופציות- הינה נייר ערך המקנה למחזיק בו זכות חד צדדית להמירו במשך תקופה מוגדרת במנייה של החברה המנפיקה את כתב האופציה. ההמרה מתבצעת לפי יחס המרה שנקבע מראש ובד"כ מתווספת אליו תוספת מימוש אשר נקבעת מראש. הכוונה היא לחברה שנותנת לבעלי מניות אופציה על מניות שהוא נייר מסוים שעליו כתוב שאפשר להמיר אותו למנייה עד לתאריך מסוים. לרוב יהיה כתוב גם שעל מנת להמיר את הנייר למניה אצטרך לשלם סכום מסוים. האופציה היא עוד דרך של החברה להרוויח (ממכירת אופציות).

- **תוספת מימוש** – הסכום שעל מחזיק כתב האופציה לשלם בעת מימוש כתב האופציה והמרתו למניה של החברה שהנפיקה את כתב האופציה. תוספת המימוש כתובה על כתב האופציה ולא ניתן לשנותה. תוספת המימוש יכולה להיות צמודה (למדד, לשער הדולר וכ"ו)
- **תקבולים מהנפקת כתבי אופציה/על חשבון כתבי אופציה** – הסכום המתקבל בהנפקה מהמעוניין להחזיק בכתב האופציה. סכום זה אינו מוחזר למחזיק כתב האופציה.
- **פקיעת אופציה** – כתב אופציה שלא מומש בתקופה מסוימת פוקע מבלי להקנות למחזיק בו תמורה
- **יחס המרה** – היחס שבין האופציה המונפקת לבין המניה של החברה המנפיקה בעת המרת האופציה למניה. כלומר, כמה מניות תקבל על כל מסמך אופציה.

פקודות יומן בעת הנפקת כתבי אופציה

חובה- עו"ש בנק (כסף שקיבלנו תמורת האופציה)
זכות- תקבולים על חשבון כתבי אופציה

פקודת יומן בעת המרת כתבי האופציה למניות של החברה המנפיקה

חובה- עו"ש בנק
חובה- תקבולים על חשבון כתבי אופציה
זכות- הון מניות
זכות- פרמיה על מניות (קודם מנקים את חשבון הפרמיה ואת היתרה מנקים מהון המניות)

פקודת יומן בעת פקיעת האופציה

חובה- תקבולים על חשבון כתבי אופציה
זכות- פרמיה על מניות

דוגמא: ביום 1.1.2008 הוקמה חברת מיכל בהון מניות של 10,000 בנות 1 ₪ ערך נקוב. ביום 1.4.2008 הונפקו 500 כתבי אופציה במחיר של 3 ₪ לכל כתב אופציה (=תקבולים על חשבון כתבי אופציה). תקופת האופציה הינה לחצי שנה מיום ההנפקה (1.4.2008) ועד 1.10.2008. תוספת המימוש הינה 5 ₪ לכל כתב אופציה. יחס ההמרה הינו 1 אופציה = 2 מניות בעלות 1 ₪ ערך נקוב.

ביום 1.7.2008 מומשו 80% מכתבי האופציה. הרווח בחברה בשנת 2008 הינו 20,000 ₪. נדרש:

1. רשום פקודות יומן לשנת 2008.
2. הון עצמי ליום 31.12.2008

1.

1.1.2008 – הנפקת מניות

חובה – עו"ש בנק 10,000

זכות – הון מניות 10,000

1.4.2008 – הנפקת 500 כתבי אופציה במחיר 3 ₪ כל אחד

חובה – עו"ש בנק 1500

זכות – תקבולים ע"ח כבתי אופציה 1500

1.7.2008 – מומשו 80% מכתבי האופציה
חובה – עו"ש בנק 425 (= 5 נח תוספת מימוש X 80% מומשו X 500 כתבי אופציה שהונפקו)
חובה – תקבולים ע"ח כתב אופציה 1200 (=80% אופציות שמומשו X 1500 תוספת מימוש סה"כ)
זכות – הון מניות 800 (= 2 X 80% X 500)
חובה – פרמיה על מניות 2400

1.10.2008 – יום פקיעת 20% כתבי האופציה שלא מומשו
חובה – תקבולים ע"ח כתבי אופציה 300
זכות – פרמיה על מניות 300

.2

הרכב הון עצמי ליום 31.12.2008
הון מניות 10,800 (= 800 שהונפקו ממימוש האופציות + 10,000 שהונפקו עם הקמת החברה)
פרמיה על מניות 2700 (= 2400 + 300)
עודפים 20,000 (רווח לשנת 2008, שנת הקמת החברה)
סה"כ 33,500

הערה- יש לשים לב לסעיף "תקבולים על חשבון אופציות", סעיף זה הינו חלק מדו"ח על השינויים
בהון העצמי שכן סעיף "תקבולים מאופציות" הינו חלק מקבוצת ההון העצמי. יוצא מן הכלל הינו מצב
שבו תוספת המימוש הינה צמודה (למדד, מט"ח וכו'), במקרה זה סעיף "תקבולים ע"ח אופציות" צריך
להתפצל בהצגה בין התחייבויות לבין הון עצמי. **לא נלמד בקורס זה**

דוח על השינויים בהון העצמי- דוח הנותן מידע על השינויים בקבוצת ההון העצמי מתחילת השנה
ועד לסופה. סעיפי ההון העצמי מוצגים בתור אנכי עם כל השינויים שבוצעו בהם מתחילת השנה ועד
לסופה. למעשה ייתרת הפתיחה של הדוח ומנגד ייתרת הסגירה של הדוח הינן קבוצות ההון העצמי
במאזן של החברה בשנה הקודמת ובשנה הנוכחית בהתאמה.

הון עצמי - דוגמא

ביום 1/01/2013 הוקמה חברת רוני בהנפקה של 500 מניות בנות 2 ₪ ע.נ. כל אחת תמורת ערך הנקוב.
ביום 1/03/2013 הנפיקה החברה 400 מניות בנות 2 ₪ ע.נ. כל אחת תמורת 150% מערך הנקוב.
ביום 1/05/2013 חילקה החברה מניות הטבה בשיעור של 30%.
ביום 1/07/2013 הנפיקה החברה 600 חבילות הכוללות :

₪	7	2 מניות בנות 2 ₪ ע.נ. תמורת
₪	3	2 כתבי אופציה תמורת
₪	10	סה"כ מחיר לחבילה

כתבי האופציה ניתנים למימוש מייד ועד 4 חודשים מיום ההנפקה. ← 1.11.2013
כל 1 כתב אופציה ניתן להמרה ל- 2 מניות 2 ₪ ע.נ. תמורת תוספת מימוש של 7 ₪ צמודה לדולר.
שער החליפין של הדולר :

3	01/07/2013
3.5	01/10/2013
4	01/11/2013

ביום 1/10/2013 מומשו רבע מכתבי האופציה.
רווחי החברה בשנת 2013 היו 100,000 ₪.
ביום 31/12/2013 הכריזה החברה על דיבידנד בשיעור של 200%.

נדרש

פקודות יומן ודוח על השינויים בהון העצמי.

1.1.2013 – הנפקת מניות

חובה – עו"ש בנק 1000

זכות – הון מניות 1000

1.3.2013 – הנפקת מניות נוספת

חובה – עו"ש בנק 1200 (= 150% X 2 X 400)

זכות – הון מניות 800

זכות – פרמיה על מניות 400

1.5.2013 – חלוקת מניות הטבה (מוך הון מניות)

זכות – הון מניות 540 (= 30% X (800+100) מניות שהונפקו)

חובה – פרמיה 400

חובה – עודפים 140

1.7.2013 – הנפקת חבילה

חובה – עו"ש בנק 6000

זכות – הון מניות 2400

זכות – פרמיה על מניות 1800

זכות – תקבולים ע"ח כתבי אופציה 1800

1.10.2013 – מימוש רבע מכתבי האופציה

חובה- עו"ש בנק 2450

חובה- תקבולים על חשבון כתבי אופציה 450 (0.25*1800)

זכות- הון מניות 1200 (= 2 מחיר למניה ע.נ. 2 כמות מניות בכל כתב X 0.25 מומשו X 2 כתבי אופציה בכל חבילה X 600 חבילות)

זכות- פרמיה על מניות 1700 (P.N)

1.11.2013

חובה- תקבולים על חשבון כתבי אופציה 1350 (= 3 מחיר לאופציה X 0.75 לא מומש X 600 מס' מניות)
זכות- פרמיה על מניות 1350

הכרזה על דיבידנד היא סוג של התחייבות לכן נרשום פקודת יומן-

31.12.2013 – הכרזת דיבידנד

חובה – עודפים $200\% \times (1000+800+540+2400+1200) = 11,800$
זכות – דיבידנד לשלם 11,280

דוח על השינויים בהון העצמי (זכות- פלוס, חובה – מינוס)

<u>סה"כ</u>	<u>עודפים</u>	<u>תקבולים*</u>	<u>פרמיה על מניות</u>	<u>הון מניות</u>	
0	0	0	0	0	י.פ.
1000	0	0	0	1000	1.1.2013 הנפקת מניות
1200	0	0	400	800	1.3.2013 הנפקת מניות
0	(140)	0	(400)	540	1.5.2013 מניות הטבה
6000	0	1800	1800	2400	1.7.2013 הנפקת חבילה
2450	0	(450)	1700	1200	1.10.2013 מימוש רבע כתבי אופציה
0	0	(1350)	1350	0	1.11.2013 פקיעת שאר כתבי האופציה
(11880)	(11,880)	0	0	0	31.12.2013 הכרזת דיבידנד
100,000	100,000				רווח לשנת 2013
98770	87980	0	4850	5940	סה"כ

תרגיל 3 – הון עצמי (רמת קושי - קלה)

1. ביום 1.1.2006 הוקמה חברת עמית. באותו יום הנפיקה החברה 1,000 מניות בנות 10 ש"ח ע.ג. כל אחת, תמורת ערך הנקוב.
2. ביום 30.6.2006 הנפיקה החברה 500 מניות נוספות בנות 10 ש"ח ע.ג. כל אחת, תמורת 15 ש"ח לכל מניה.
3. ביום 31.12.2006 הנפיקה החברה 500 כתבי אופציה סדרה 1. כל כתבי אופציה הונפק תמורת 5 ש"ח. כל כתבי אופציה ניתן למימוש לשתי מניות רגילות בנות 10 ש"ח ע.ג. כל אחת, תמורת תוספת מימוש צמודה לדולר בסך 45 ש"ח, עד ליום 31.12.2008.
4. ביום 30.6.2007 מומשו 200 כתבי אופציה למניות.
5. ביום 31.12.2007 הכריזה על דיבידנד בשיעור 150% למניות הרגילות שיחולק ביום 28.2.2008.
6. ביום 31.3.2008 מומשו 100 כתבי אופציה למניות.
7. ביום 31.12.2008 הכריזה החברה על דיבידנד בשיעור של 400% למניות הרגילות שחולק במזומן.

רווח/הפסד לשנה

<u>שנה</u>	<u>סך</u>
2006	20,000 ש"ח הפסד
2007	150,000 ש"ח רווח
2008	200,000 ש"ח רווח

שערי חליפין של הדולר:

<u>תאריך</u>	<u>שער חליפין</u>
31.12.2006	\$1 = 1 ש"ח
30.6.2007	\$1 = 1.5 ש"ח
31.3.2008	\$1 = 2 ש"ח

נדרש

1. פקודות היומן לשנים 2006, 2007 ו-2008.
2. דוח על השינויים בהון העצמי לשנים 2006, 2007 ו-2008.

.1

1.1.2006 – הנפקת מניות
 חובה – עו"ש בנק 10,000
 זכות – הון מניות 10,000

- 30.6.2006
 חובה – עו"ש בנק 7500
 זכות – הון מניות 5000
 זכות – פרמיה על מניות 2500

31.12.2006 – הנפקת כתבי אופציה
חובה – עו"ש בנק 2500
זכות – תקבולים ע"ח כתבי אופציות 2500

30.6.2007 – מימוש 200 כתבי אופציה
חובה – עו"ש בנק 13500
חובה – תקבולים ע"ח כתבי אופציה 1000
זכות – הון מניות 4000
זכות – פרמיה על מניות 10,500

- 31.12.2007
חובה- עודפים 28500 (= 15000 + 4000) X 150%
זכות - דיבידנד לשלם 28500

28.2.2008 – חלוקת דיבידנד שהוכרז
חובה – דיבידנד לשלם 28500
זכות – עו"ש בנק 28500

31.3.2008 – מימוש 100 כתבי אופציה
חובה- עו"ש בנק 9000 (= 150 X 45 X 2/1)
חובה – תקבולים ע"ח כתבי אופציה 500 (= 100 כתבי אופציה X 5)
זכות – הון מניות 2000 (= 100 כתבי אופציה X 2 X 10)
זכות – פרמיה על מניות 7500 (P.N)

31.12.2008 – פקיעת 200 כתבי אופציה
חובה – תקבולים ע"ח כתבי אופציה 1000 (= 200 X 5 כתבי אופציה שלא מומשו)
זכות – פרמיה על מניות 1000

31.12.2008 - הכרזה ותשלום דיבידנד
חובה- עודפים 84000 (= (19000 + 2000) X 400%)
זכות – עו"ש בנק 84000

<u>סה"כ</u>	<u>עודפים</u>	<u>תקבולים*</u>	<u>פרמיה על מניות</u>	<u>הון מניות</u>	
0	0	0	0	0	י.פ.
10000	0	0	0	10000	1.1.2016 הנפקת מניות
7500	0	0	2500	5000	30.6.2016 הנפקת מניות
2500	0	2500	0	0	30.12.2006 הנפקת כתבי אופציה
(20000)	(20000)				2006 י.ס.
13500	0	(1000)	10500	4000	30.6.2007 מימוש 200 כתבי אופצ'
(28500)	(28500)				31.12.2007 הכרזת דיבידנד
150000	150000				רווח 2007
135000	101500	1500	13000	19000	2007 י.ס.
9000		(500)	7500	2000	31.3.2008 מימוש 100 כתבי אופצ'
		(1000)	1000		31.12.2008 פקיעת 200 כתבי אופצ'
(84000)	(84000)				31.12.2008 דיבידנד שהוכרז ושולם
200000	200000				רווח לשנת 2008
260000	217500	0	21500	21000	י.ס. 31.12.2008